

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Leonardi Lessii E Societate Iesv Theologi. In D.
Thomam De Beatitudine. De Actibus Humanis. De
Incarnatione Verbi. De Sacramentis Et Censuris.
Prælectiones Theologicae Posthumæ**

Lessius, Leonardus

Lovanii, 1645

Art. 5. Vtrum violentia causet inuoluntarium.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72898](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72898)

ARTICVLVS V.

Vtrum violentia causet inuoluntarium.

34 **S**ensus est; Vtrum effectus, qui per vim seu violentè in nobis causatur, sit inuoluntarius.

Conclusio est, omninò esse inuoluntarium.

Probat *Primò*, Quia ratio violenti hoc includit, vt sit contra propriam inclinationem eius, cui violentum dicitur: atqui propria inclinatio hominis vt homo, est per voluntatem elicita: ergo quicquid est homini violentum, est contra ipsius voluntatem; & consequenter inuoluntarium.

Vbi aduerte, D. Thomam hęc loqui de violentia, quæ infertur homini, quæ homo est, vt patet in responsione *ad tertium*. Nam quæ alijs rebus infertur, non pertinet ad negotium morale.

Secundò Probat; Sicut violentum in alijs rebus opponitur ei, quod est secundum naturam, ita in homine opponitur ei, quod est secundum voluntatem, seu voluntarium: sed voluntario opponitur solum inuoluntarium: ergo violentum homini est inuoluntarium. Quare, cum violentia causet effectum violentum, causat inuoluntarium.

Notandum est, tria esse quæ causant inuoluntarium (de quibus D. Thomas hoc art. & sequentibus) vt docet *Almainus* cap. 2. tract. 1. de moralibus. Et colligitur ex *Aristotele* 3. *Ethic.* c. 1. nempe, Vim, Metum, & Ignorantiam. Vis & Ignorantia faciunt vt opus sit omninò inuoluntarium. Metus verò solum facit, vt secundum quid censeatur inuoluntarium; absolute tamen voluntarium.

Hinc sequitur, vt, quicquid agimus vel patimur ab externa aliqua causa, voluntate repugnante quantum potest, & debet; non imputetur nobis ad culpam; quia est violentum, ac proinde omninò inuoluntarium. Quod etiam colligitur ex *Apost.* *Roman.* 7. & principio capitis 8. & capitulo *Presbyteros* dist. 50. & causa. 22. q. 1.

35 *Obiectiões soluntur.* Dices *Primò*, Si quis te neque volentem, neque nolentem, sed permittentem trahat, motus iste erit violentus; tamen non erit inuoluntarius; ergo vis non semper causat inuoluntarium.

Respondeo, Istum motum non esse propriè violentum seu coactum homini, vt homo est; quia non fit renitente voluntate, quantum potest; sed solum est violentus corpori, vt graue est: vnde non est mirum si non sit propriè inuoluntarius. Si tamen tenebaris istum motum impedire, & non impedias cum possis, censebitur tibi absolute voluntarius; vt patet ex dictis art. 3. Nam sequitur ex omissione voluntaria, cum tamen deberes impedire. Quod si non tenebaris impedire, nec erit tibi voluntarius, nec inuoluntarius; sed solum non voluntarius, seu permissus.

Hinc fit, vt si puella quæ defloratur, non resistat quantum debet, non censeatur vi, neque absolute inuoluntariè id pati, sed voluntariè; quia sequitur ex omissione voluntaria, & tenebatur impedire. Quod si metu mortis non resistat, etiam si omisso illa resistèdi sit absolute voluntaria,

(est enim ex metu tantummodò illa omisso, qui solum facit inuoluntarium secundum quid) tamen euentus secutus, scilicet defloratio, est omninò inuoluntarius, imò & violentus; quia infertur ab extrinseco, voluntate resistète quantum potest & debet.

Dices *Secundò*, Passiones Christi & Martyrum non erant coactæ, nec inuoluntariæ; non enim contra voluntatem patiebantur; erant tamen violentæ, quia per vim extrinsecus illatam contra naturalem inclinationem, quæ appetit suppositi conseruationem: ergo violentia non semper causat inuoluntarium.

Respondeo, Etsi erant violentæ respectu naturalis inclinationis voluntatis; tamen non erant violentæ respectu voluntatis deliberatæ: nam volebant illas excipere, & voluntas ad eas cooperabatur, quatenus se voluntariè offerebant, & volebant subtrahere: vel saltem quatenus malebant illas pati, quàm veritatem negare. Vide D. Thomam in respon. *ad secundum*.

Vbi tamen aduerte, Passiones istas non dici propriè voluntarias, quatenus Martyres se habebant merè passiuè: quia voluntarium est quod pendet à voluntate aliquo modo, vt effectus à causa. Nec sufficit quòd illis placuerint per modum obiecti; alioquin passiones Martyrum essent etiam nobis voluntariæ, quia placent nostræ voluntati. Sed dicuntur voluntariæ, quia Martyres ad illas voluntariè cooperabantur; sicut dictum est.

ARTICVLVS VI.

Vtrum metus causet inuoluntarium simpliciter.

Sensus est, Vtrum id quod metu facimus, aliàs non facturi, censeatur absolute inuoluntarium. 37

Conclusio, Id quod metu fit, esse mixtum ex voluntario, & inuoluntario; sic tamen vt sit voluntarium simpliciter, inuoluntarium secundum quid.

Ratio est, Quia id quod metu fit, acceptum cum circumstantijs quibus fit, est absolute volitum. Cuius signum est, quòd ex vi illius voluntatis homo se applicet ad externam operationem: vt patet, cum quis metu naufragij in tempestate proiciat mercem: hæc proiecto tali tempore & loco est absolute volita; tamen secundum quid est inuoluntaria; quia considerata nudè extra tale periculum, planè displicet voluntati.

Vbi Notandum *Primò*, metum differre à violentia; quòd violentia non inclinet voluntatem; sed illa omninò repugnante, suum effectum ponat: metus verò inclinet voluntatem, vt ipsa met aliquid velit & faciat quod per se consideratum illi displicet, idque ad vitandum maius malum.

Notandum *Secundò*, cum aliquid metu fit, interuenire quatuor actus. *Primus* est, Timor maioris mali; vt naufragij. *Secundus* est, volitio alicuius operationis; v. g. eiectionis mercium, vt illud maius malum auertatur. *Tertius* est, displicentia illius operationis secundum se considerata, quòd sit incommoda, & damnosa. *Quartus*,

Ipsa

Quomodo
passiones
Martyrum
non erant
violentiæ.

37

Dum ut
quid sit me
in quatuor
actus con
currunt.